

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

TØNDER STATSSKOLE

1955

TØNDER STATSSKOLE

Årsberetning
1954-55

VED
A. FEILBERG JØRGENSEN
REKTOR

1955

TH. LAURSENS BOGTRYKKERI

Rektors træffetid:

Hver skoledag kl. 13—14, undtagen lørdag.

Rektors telefon:

Tønder 2 10 28.

Lærerne kaldes på 2 18 21,
efter kl. 14 svarer Pedellen på 2 18 21.

Rektor Randrups afskedstale

Den 10. februar 1920 stemte Nordslesvig sig hjem til Danmark efter i 56 år at have været under tysk herredømme. I disse år var der ikke fuld frihed for dansk kultur hernede. Længe var det sådan, at al dansk privatundervisning var forbudt. Børnene *skulle* gå i de tyske skoler. Herved var muligheden for at tilegne sig dansk kultur blevet svækket på unaturlig måde, og der var et genforeningsarbejde at gøre. Men skulle dette arbejde gøres i dansk ånd, måtte der gives fuld frihed for tysk kultur. Denne frihed *blev* givet, og denne frihed finder vi i dag for enhver form for tysk kulturarbejde ud over Nordslesvig. I denne grænseegn *skal* danske og tyske leve sammen, og de *bør* gensidigt kunne respektere hinanden. Men det gode forhold mellem de to nationaliteter får vi kun, når de har de samme rettigheder.

Det, som gælder nord for grænsen, gælder også syd for grænsen.

Tønder statsskole skulle være med i dansk genforeningsarbejde og har, tror jeg, bidraget noget til at knyttet danske hernede fastere til vort land. Men jeg håber, det må være sket i den ånd, rektor West gav udtryk for, da han i sin åbningstale den 25. august 1920 sagde: „Vi er danske, og vi vil have lov til at bekende dette, vi vil have lov til at elske vort land og føle os solidariske med ... vort lands skæbne gennem tiderne. Men vi vil gøre det ved at bekende og fremme kærligheden til Danmark og det, der er dansk, og ikke ved at opdyrke hadet til det, der ikke er dansk.“ Disse smukke ord har stået som motto for Tønder statsskoles arbejde gennem 34 år. Det betyder selvfølgelig ikke, at vi aldrig går imod det, der er tysk. Det gjorde vi, da national-socialismen var herskende i Tyskland. Vi gjorde det før den 9. april 1940, og vi gjorde det, medens tyske hære holdt vort land besat. Men, som jeg udtrykte det, da Tønder statsskole blev 25 år, vi gjorde det, fordi vi fandt nationalsocial-

ismens meninger og handlinger forkastelige. Vi har aldrig vendt os mod meninger og handlinger, fordi de var tyske. Og jeg ved, at Tønder statsskoles lærerkollegium i dag aldrig vil gøre det.

Vi har på skolen børn fra danske hjem og børn fra tyske hjem, og vi holder af dem alle. Vi spørger ikke, om de er danske eller tyske; i mange tilfælde ved vi ikke, hvad de er. Vi vurderer børnene efter, hvorledes de er som mennesker. Men bag vor undervisning i dansk historie og dansk litteratur og på anden måde mærkes vor kærlighed til Danmark. Dansk ånd præger vor skole, og dansk ånd ønsker vi må være menneskelig i dette ords bedste betydning. Derfor skal både danske og tyske børn kunne føle sig hjemme på Tønder statsskole.

Børnene skal holde af den skole, de går på. Gør de ikke det, er skolen dømt. Det skal ikke forstås sådan, at de skal være glade for hver time på skolen. Der kan i alle fag og hos alle lærere være timer, som slæber sig langsommeligt af sted. Alligevel skal børnene komme til at holde af deres skole gennem lærerens undervisning, gennem hans personlighed, gennem hans optræden over for dem og hans hele forhold til dem. Gennem hans forhold til dem både i skoletiden og uden for skoletiden. Frivilligt arbejde og samvær med eleverne har altid spillet en stor rolle på Tønder statsskole. Sjælen i det var lektor Rosenkjær, men hans arbejde føres på rette måde videre af en række dygtige lærere, hvad enten det drejer sig om Tønderkahytten, om gymnastik, sport eller sang. Det er jeg glad for. Jeg takker de lærere, som har brugt en stor del af deres fritid dertil, og jeg håber, det må vare ved i fremtiden.

Mange mennesker er jeg kommet i forbindelse med, medens jeg har været i Tønder, og adskillige af dem er jeg takskyldig. Jeg skal nævne skolelederne: Seminarieforstander dr. Nyholm, skoleinspektør Brahm og skoleinspektør Johannes Petersen. Jeg takker dem for megen elskværdighed og for godt samarbejde.

Jeg var ved Sønderborg statskole fra 1920 til 1930 og har siden været ved Tønder statsskole. I 34 år, halvdelen af

mit liv, har jeg været i Sønderjylland. Ikke et øjeblik har jeg fortrudt, at jeg søgte hened ved genforeningen. Mit liv har i disse 34 år fået et indhold, som det ikke kunne have fået ved nogen skole i det gamle land.

Når jeg nu rejser fra Tønder, vil jeg savne det vidtstrakte land, jeg ser ud over fra Jejsing banke — hvad enten det ligger sløret i varm sommerdis, eller enkelthederne træder skarpt frem i klar septembersol. Jeg vil savne den støtte, solide og djærve befolkning henede.

Først og fremmest vil jeg savne skolen.

Jeg takker forældrene for den tillid, de har vist mig, en tillid som, såvidt jeg kan skønne, ikke er blevet svækket, selv om skolens afgørelser *til tider* er gået forældrenes ønsker imod. Særlig takker jeg forældrerepræsentanterne i skolenævnet, takker repræsentanterne i alle de 24 år, jeg har været her, takker dem for godt, jeg tør vist sige gnidningsløst samarbejde, og for den støtte, de har været for skolen.

Jeg siger lærerne tak. Gennem en kortere eller længere årrække kender de mine svagheder, og dog har de vist mig ikke blot overbærenhed, men også tillid. Det er mig en stor glæde, at der er et så godt lærerpersonale ved Tønder stats-skole, når jeg nu forlader den.

Jeg takker pedel Hansen. Han holder af skolens bygninger, som var de hans egne. Han ser, hvad der skal gøres, og han sørger for at få det gjort. Han lever med i hele skolens liv. Kun en skoleleder ved, hvad en pedel kan betyde for en skole.

Ikke mindst takker jeg børnene. Faget, man underviser i, lærerne og forældrene kan skabe glæde ved skolearbejdet. Men det betyder kun lidt sammenlignet med den glæde, børnene kan skabe. I gør mig glad, når I taler sandt, når I tænker og handler ret. I har gjort mig glad så mange gange ved et venligt blik og et venligt smil. Jer vil jeg savne aller-mest.

Det er med dyb taknemmelighed i sindet, jeg siger farvel til Tønder statsskole. Måtte den i fremtiden på rette måde fylde sin plads som dansk skole her i grænselandet.

Ved rektorskiftet

Med udgangen af skoleåret 1954 trådte rektor Jakob Randrup, Tønder statsskoles 2. rektor siden genforeningen tilbage fra sin stilling på grund af alder. Gennem 24 år ledede rektor Randrup skolen på en sådan måde, at såvel eleverne og deres forældre som lærerne gav udtryk for deres tak og hengivenhed ved hans afgang.

I rektor Randrups tid fra 1930 gennemgik Tønder stats-skole en rig udvikling. Den matematisk-naturvidenskabelige retning kom til og dermed skolens store tilbygning mod syd. Ved hans initiativ blev skolens ydre rammer moderniseret og forskønnet, legepladsen og anlæggene omkring den fik deres smukke udformning, sportspladsen og den botaniske have anlagdes. Drikkebrønden og spydbæreren, begge gaver fra Ny Carlsberg Fondet, placeredes smukt ind i helheden. Det frivillige arbejde blomstrede i samarbejde med initiativrige lærere. Idrætsstævnerne, gymnastikopvisningerne og forårskoncerten vil forhåbentlig også i fremtiden være med til at præge skolens liv.

Også områder som spejderarbejdet, Tønder-kahytten og elevforeningens virke nød godt af rektor Randrups aktive interesse, ligesom han tog livligt del i egnens kulturelle liv.

Hans noble og ranke personlighed prægede ånden på skolen og betød tillige meget for det forbilledlige forhold mellem de to nationaliteters børn i skolens dagligliv, og ganske særligt var det tilfældet i besættelsestiden, da hans modige og klare holdning gjorde sig stærkt gældende ved flere lejligheder.

Først og sidst var rektor Randrup den levende og dygtige pædagog, som elevernes ve og vel altid lå på sinde.

A. Feilberg Jørgensen.

Skolenævn og forældremøde

Til medlemmer af skolenævnet valgtes i efteråret 1954 bankfuldmægtig Hans Jensen, Tønder, fru forstander Heick, St. Jyndeved, direktør Hinrichsen, Tønder, sognefoged Andreas Jensen, Daler. Suppleanter blev bygmester Nielsen Jensen, Bredebro, fru førstelærer Christiansen, Højer, skoma-

germester Atzen, Tønder, cigarhandler Carl Raun, Tønder. Lærerne valgte som deres repræsentanter lektor dr. Arndt og lektor Høyer. Suppleanter er adj. Ejrnæs og adj. Kastberg Nielsen.

Ved det årlige forældremøde, der blev afholdt den 2. marts med god tilslutning fra forældre kredsen, holdt rektor foredrag om eksamensskolens problemer. Efter drøftelsen af foredraget foreslog rektor, at forældre, by og amt skulle skabe et fond, baseret på årlige bidrag, hvis midler skulle bruges til tilskud til ekskursioner, sports- og udvekslingsrejser, lejrskoleophold m. v., da skolen kun råder over små midler til disse formål. Forældrene gav deres tilslutning hertil og ytrede ligeledes deres interesse for en etablering af regelmæssige erhvervsvejledninger for gymnasiaster og realister. Endvidere omtaltes bogordningens administration, herunder den erstatningspligt der påhviler eleverne, hvis bøgerne misrøgtes. Rektor henstillede til forældrene så lidt som muligt at bede om fritagelse fra skolegang, der kun kunne bevilliges i ganske særlige tilfælde. Til begyndelsen af næste skoleår planlagdes små forældremøder for de nye elevs forældre i Ig og 1. mellem.

Byggesagen, der var langt fremme i rektor Randrups tid, var desværre blevet forhalet af tovtrækkeri med boligministeriet og nu udskudt på grund af den finansielle situation.

€ Skolens afgangsprøver 1954

Studentereksamen bestodes af 19 elever. *Nysproglige*: Chr. Atzen 13,49 (mg÷), Ella Erichsen 14,15 (mg), Jane Hanner 13,84 (mg), Hans Jakob Høgel 14,17 (mg×), Inger Nielsen 13,44 (mg÷), Hanne Graugaard Petersen 13,22 (mg÷).

Matematikere: Knud Birkegaard 13,37 (mg÷), Hans Chr. Clausen 13,50 (mg÷), Hans Iver Enemark 13,68 (mg), Anna Hansen 12,88 (g×), Hermann Heil 13,22 (mg÷), Merethe Jensen 13,26 (mg÷), Ib Lavendt 12,96 (g×), Peder Nielsen 13,94 (mg), Alfred Petersen 13,84 (mg), Birgit Dall Petersen 14,19 (mg×), Erwin Sporer 13,54 (mg÷), Bent Sterndorff 13,83 (mg), Hans Thybo 13,98 (mg).

Realeksamen bestodes af 36 elever: a.: Inger Bennetsen 12,81 (g×), Holger Bredahl 13,24 (mg÷), Gurli Dinsen 13,03 (mg÷), Antoni Hansen 11,74 (g), Metha Jacobsen 13,61 (mg÷), Ulla Jensen 13,87 (mg), Marie Jessen 13,53 (mg÷), Hans Jørgen Lorenzen 13,80

(mg), Anton Madsen 13,44 (mg÷), Ernst Nic. Nielsen 14,35 (mg×), Svend Thye Petersen 13,38 (mg÷), Helmuth Schleemann 12,14 (g×), Per Schleemann 13,31 (mg÷), Helene Schmidt 13,87 (mg), Elna Stork 13,88 (mg), Jørgen Balle Sørensen 12,82 (g×), Rolf Toft 14,31 (mg×), Kurt Vedsmann 13,29 (mg÷), Jørn Claudi Westh 13,19 (mg÷).

b.: Inge Adzersen 13,00 (mg÷), Christian Borg 13,30 (mg÷), Frants Bøving 13,29 (mg÷), Marie Callesen 13,74 (mg), Petrea Clausen 13,76 (mg), Hans E. Haase 13,26 (mg÷), Dagny Hansen 13,06 (mg÷), Christian Laugesen 12,16 (g×), Betty Mathiasen 13,47 (mg÷), Birgit Mathiasen 13,65 (mg÷), Bendt E. Nielsen 13,52 (mg÷), Harriet Ask Nielsen 13,12 (mg÷), Inge Marie Petersen 14,23 (mg×), Kristel Schau 13,75 (mg), Ruth Stoltenberg 14,10 (mg), Christian Sørensen 13,31 (mg÷), Rosmarie Tychsen 13,99 (mg).

Mellemskoleeksamen bestodes af 57 elever.

Besikkede censorer i de mundtlige fag:

Adjunkt M. Kjærgaard, Aarhus, latin i IIIs.

Adjunkt Else Larsen, Nyborg, tysk i IIIs.

Lektor P. Lier, København, dansk i IIIs, IIIIm, fransk i IIIIm.

Lektor Johannsen, Struer, engelsk i IIIs, IIIm, Ra.

Lektor Sv. Laursen, København, historie i IIIs, IIIIm.

Lektor Svanhof, København, kemi i IIIIm.

Lektor Bokkenheuser, København, matematik i IIIIm, 4a, 4b.

Adjunkt G. Riemann, Aalborg, geografi i IIs.

Adjunkt Sig. Christensen, Rungsted, dansk i R.b.

Indbudt af skolen var:

Viceinspekt. Stenz, Flensborg, historie i R.b.

Overlærer Lehmann, Tønder, matematik i R.a.

Eleverne

Ved afslutningen af forrige års beretning (1. 5. 54) var skolens elevtal 300. Efter bestået studentereksamen udgik 19 elever, efter bestået realeksamen 33 og efter bestået mellemskoleeksamen 7. Desuden er der i årets løb udmeldt 14 og indmeldt 87 elever. Derefter er skolens elevtal (1. 5. 55) 314.

Ved nye elever er fødselsdata og faderens eller forsørgerens stilling og hjemsted anført. Hvor intet hjemsted er nævnt, bor faderen (forsørgeren) i Tønder.

III. gymnasieklasse

nr.

1. Christian Engelstoft.	6. Inga Hedager Mortensen.
2. Bente Jacobsen.	7. Hans Åge Petersen.
3. Tove Jensen.	8. Kirsten Petersen.
4. Elke Klöppel.	9. Inger Rasmussen.
5. Lilly Lange.	

mn.

1. Johannes Bock.	8. Carl Heinrich Jensen.
2. Kurt Bruhn.	9. Hans Jessen.
3. Bent Bundesen.	10. Niels Kjems.
4. Mette Dahl.	11. Bente Lindholm.
5. Hans Erichsen.	12. Peder Petersen.
6. Thorbjørn Heick.	13. Ole Toft.
7. Ole Hein.	14. Carl-Heinz Wendorff.

II. gymnasieklasse

ns.

1. Knud Christensen.	6. Sönke Klüwer.
2. Annelise Dons.	7. Dagmar Larsen.
3. Niels Enemark.	8. Brynhild Hedager Mortensen.
4. Birgitte Feilberg Jørgensen, f. 11. 2. 1938 (Rektor).	9. Merete Nygård.
5. Kirsten Hinrichsen.	10. Irmgard Schnoor.

mn.

1. Poul Aalykke.	7. Birthe Kjøller.
2. Aksel Damkjær Hansen.	8. Hans Møller.
3. Peter Hansen	9. Per Nygaard.
4. Otto Heder.	10. Ingeborg Ohlsen.
5. Jørn Jacobsen.	11. Herluf Rasmussen.
6. Ina Jensen.	

I. gymnasieklasse

ns.

1. Kirsten Aalykke.	9. Martin Lausten, f. 6. 7. 1938 (Bankdirektør, Løgumkloster)
2. Søren Christiansen.	10. Inga Paulsen.
3. Aase Gørgens.	11. Svend Thye Petersen.
4. Ursula Hindichsen.	12. Marthe v. Rønne, f. 23. 10. 1937 (Blikkenslagermester, Løgumkloster).
5. Sten Høgel.	13. Tea Widstrup.
6. Svend Jacobsen, f. 22. 5. 1936 (Købmand, Ballum).	
7. Bent Kjærby.	
8. Bodil Larsen, f. 7. 11. 1938 (Præst, Sild).	

mn.

1. Poul Duer.	4. Nis Juhl, f. 6. 12. 1937 (Hotelejer, Højer).
2. Ernst Ecks, f. 13. 6. 1938 (Bygningsingeniør).	5. Gunnar Kjems, f. 29. 3. 1939 (Apoteker, Løgumkloster).
3. Arne Jensen, f. 16. 2. 1938 (Plejer, Løgumkloster).	

6. Gudrun Lauridsen, f. 26. 4. 1938 (Gårdejer, Grindsted).	12. Kjeld Dall Petersen, f. 1. 5. 1939 (Skoleinspektør).
7. Vagn Leick.	13. Thomas Petersen, f. 24. 7. 1938 (Landmand, Jejsing).
8. Bent Meier, f. 20. 10. 1937 (Installatør).	14. Hans Sørensen, f. 6. 4. 1938 (Købmand, Højer).
9. Bendt Erik Nielsen.	15. Jens Sørensen, f. 22. 4. 1937 (Frue).
10. Ove Bech Nielsen, f. 2. 2. 1939 (Kontorchef).	16. Hans Usinger, f. 24. 4. 1937 (Lærer).
11. Jørgen Nygaard.	

REALKLASSEN

a.

1. Inger Bennetsen.	10. Peter Hindrichsen.
2. Anders Bossen.	11. Rosemine Jensen.
3. Carin Christensen.	12. Marie Kragh.
4. Paul Werner Dall.	13. Else Nielsen.
5. Peder Fabricius.	14. Hans Peter Nissen.
6. Børge Frederiksen.	15. Erwin Orbesen.
7. Jens Dinsen Hansen, f. 16. 12. 1937 (Skoleinsp., Nibøl).	16. Tove Schmidt.
8. Jørgen Hansen.	17. Kaj Sørensen.
9. Per Hein.	18. Truels Truelsen.

b.

1. Jutta Christensen.	12. Bendix Petersen.
2. Margit Christiansen.	13. Ejnar Petersen.
3. Margrethe Dahl.	14. Else Rasmussen.
4. Elisabeth Heick.	15. Harry Rasmussen.
5. Hannah Jefsen.	16. Johann Wilhelm Rasmussen.
6. Lauge Jepsen.	17. Ejler Schmidt.
7. Andreas Jørgensen.	18. Helmut Stuckert.
8. Lis Jørgensen.	19. Martin Sönnichsen.
9. Hans Jürgen Knudsen.	20. Ingo Thybo.
10. Grete Larsen.	21. Martin Winther.
11. Kirsten Mølgård.	

4. mellemskoleklasse

a.

1. Harry Andersen.	8. Elke Hedegård.
2. Hans Bossen.	9. Inken Jensen.
3. Kirsten Burhøj.	10. Uwe Jessen.
4. Ole Bødker.	11. Helene Lorenzen.
5. Haidi Christensen.	12. Kaj Michelsen.
6. Viggo Enemark.	13. Gert Odefey.
7. Andreas Hattens.	14. Sonja Paulsen.

15. Grethe Petersen.	20. Ib Schunck.
16. Hedvig Petersen.	21. Kjerstine Silberg.
17. Ellen Rasmussen.	22. Hanne Stenoft.
18. Uwe Rasmussen.	23. Margit Svarrer.
19. Peter Roll.	

b.

1. Else Andersen.	10. Grete Jensen.
2. Karin Andresen.	11. Kirsten Johannsen.
3. Margot Callesen.	12. Merete Wilhjelms Jørgensen.
4. Elisabeth Duer.	13. Jørgen Laursen.
5. Jens Feilberg Jørgensen, f. 23. 1. 1940 (Rektor).	14. Hans Egon Lund.
6. Åse Friedrichsen.	15. Helge Nielsen.
7. Johan Christian Hansen.	16. Antje Nissen.
8. Thomas Bekker Hansen, f. 21. 8. 1940 (Manufakturhdl., Tinglev).	17. Tove Nissen.
9. Anneline Jensen.	18. Karen Ohlsen.
	19. Andrea Petersen.
	20. Knud Petersen.
	21. Harry Simonsen.

3. mellemskoleklasse

a.

1. Hanne Becker, f. 25. 7. 1940 (Telegrafmester).	12. Frederik Jessen.
2. Karen Brodersen.	13. Elke Nielsen.
3. Kaj Christensen.	14. Torben Nielsen.
4. Sigrid Christensen.	15. Bent Petersen.
5. Walter Christensen.	16. Lykke Poul-Andersen.
6. Eva Fabricius.	17. Birthe Reggelsen.
7. Johannes Filskov.	18. Elsbeth Schau.
8. Rudolf Hansen.	19. Bente Toft.
9. Luise Hindrichsen.	20. Hanne Toft.
10. Birgit Hinrichsen.	21. Thomas Tygesen.
11. Merete Jensen.	22. Claus Westermann.

b.

1. Else Bårfod.	13. Iver Matzen.
2. Gudrun Christensen.	14. Andreas Michelsen.
3. Margrethe Christensen.	15. Arne Paulsen.
4. Mette Clausen.	16. Sonja Petersen.
5. Iver Enemark.	17. Hella Pørksen.
6. Dieter Friedrichsen.	18. Erna Rasmussen.
7. Karen Hansen.	19. Tage Simonsen.
8. Ulla Hansen.	20. Georg Stuckert, f. 22. 3. 41. (Kontorassistent).
9. Åse Hansen.	21. Hans Sønniksen.
10. Svend Åge Jensen.	22. Henning Sørensen.
11. Lise Klintø.	23. Ole Balle Sørensen.
12. Tove Mathiasen.	

24. Rudolf Thybo.
25. Sally Tønder.

26. Niels Einar Westermann.

2. mellemskoleklasse

a.

1. Jens Chr. Abild.	12. Helene Marie Lorensen.
2. Bent Andresen.	13. Marie Lorenzen.
3. Richard Bunck.	14. Marie Mamsen.
4. Ragnhild Friedrichsen.	15. Erling Nielsen.
5. Alfred Hansen.	16. Iver Heron Nielsen.
6. Jens Chr. Hedegård.	17. Marie Nielsen.
7. Annemarie Holst.	18. Elke Petersen.
8. Bente Jensen.	19. Grete Ploug Petersen.
9. Svend Erik Krogh.	20. Leif Schunck.
10. Hans Jørgen Kryger.	21. Hans Stentoft.
11. Hanne Laursen, f. 26. 1. 42. (Overbanemester).	22. Ellen Margrethe Sønnichsen.
	23. Anke Sørensen.

b.

1. Edel Abild.	13. Jørn Jørgensen.
2. Ester Andersen.	14. Merete Kjøller.
3. Jens Barfod.	15. Erik Larsen.
4. Reinhardt Boysen.	16. Marie Louise Lorenzen.
5. Hanne Bødker.	17. Karin Lützen.
6. Finn Christiansen.	18. Birgit Tolderlund Madsen, f. 12. 6. 41. (Kaptajn).
7. Helga Dahl.	19. Holger Nygaard.
8. Karl Damkjær Hansen.	20. Carl Ravn.
9. Nikolay Hansen.	21. Paula Riggelsen.
10. Helge Holdersen.	22. Bengte Silberg.
11. Lissi Holm.	
12. Lis Jacobsen.	

1. mellemskoleklasse

a.

1. Leif Aalykke, f. 18. 5. 1942 (Lærer).
2. Kamma Atzen, f. 13. 4. 1942 (Maskinmester, Højer).
3. Ernst Bachmann, f. 11. 1. 1943 (Møller).
4. Jens Chr. Christiansen, f. 8. 9. 1942 (Kontorist).
5. Svend Erik Eskildsen, f. 19. 1. 1942 (Chauffør).
6. Iver Iversen, f. 27. 10. 1941 (Gårdejer, Sottrup).
7. Henning Jacobsen, f. 20. 4. 42 (Maskinmester, Højer).
8. Frede Jeggelsen, f. 13. 9. 1941 (Gårdejer, Abild).
9. Dan Nielsen Jepsen, f. 15. 5. 1942 (Bygm., Brede pr. Bredebro).
10. Winnie Jensen, f. 16. 12. 1942 (Frue, Højer).
11. Gunnar Jørgensen, f. 4. 7. 1941 (Arbejdsmand, Sølsted)
12. Preben Jørgensen, f. 2. 5. 1942 (Prokurist, Højer).
13. Kirsten Madsen, f. 19. 1. 1943 (Bogholder, Højer).
14. Elvig Motzkus, f. 31. 10. 1941 (Smedem., Møgeltønder).

15. Anne Lise Mølgaard, f. 25. 5. 1942 (Overpakmester).
16. Rita Nielsen, f. 17. 2. 1942 (Kontrollør, Højer).
17. Jan Ohlsen, f. 1. 1. 1941 (Købmand, Højer).
18. Christine Petersen, f. 26. 8. 1942 (Møller, Bylderup Bov).
19. Helga Petersen, f. 14. 11. 1942 (Forretningsfører).
20. Ole Poul-Andersen, f. 29. 1. 1943 (Kørelærer).
21. Thomas Pørksen, f. 15. 12. 1942 (Slusemester, Højer).
22. Ida Frauke Rasmussen, f. 13. 5. 1942 (Karetmager, Højer).
23. Knud Rasmussen, f. 13. 4. 1942 (Tømmerhdl., Lendemark).
24. Lilly Rasmussen, f. 14. 6. 1942 (Radioforhandler).
25. Poul Richard Regenber, f. 16. 12. 1941 (Færvemester, Højer).
26. Bent Schleemann, f. 5. 10. 1942 (Maskinbygger).
27. Inge Dyrgaard Sørensen, f. 9. 6. 1942 (Forretningsfører)
28. Mogens Balle Sørensen, f. 13. 8. 1942 (Urmager).
29. Rune Thiim, f. 28. 5. 1942 (Øvelsesskolelærer).
30. Peter Tjørnelund, f. 12. 11. 1941 (Arbejdsmd., Abterp).
31. Antje Tygesen, f. 25. 9. 1941 (Købmand).
32. Elsa Westermann, f. 25. 1. 1943 (Dyrlæge, Bredebro).
33. Christa Zimmermann, f. 20. 3. 1942 (Karetmager, Ballum).

b.

1. Hans Adzersen, f. 10. 1. 1943 (Gårdejer, Poppenbøl).
2. Andreas Andresen, f. 10. 2. 1942 (Gårdejer, Lydersholm).
3. Ella Atzen, f. 17. 7. 1942 (Skomager).
4. Niels Bennetsen, f. 14. 1. 1943 (Lektor).
5. Nanna Caspersen, f. 17. 7. 1942 (Dommerfuldmægtig).
6. Bodil Christensen, f. 28. 12. 1941 (Arbejdsmand, Rens).
7. Erik Teglgård Christensen, f. 29. 1. 1942 (Cykelsmed, Ballum).
8. Torben Dahl, f. 2. 2. 1942 (Arbejdsmand, Altona).
9. Hans Ludvig Evermann, f. 19. 5. 1942 (Lærer, Højer).
10. Birthe Hansen, f. 30. 12. 1941 (Gårdejer, Bønderby).
11. Frede Hansen, f. 19. 5. 1941 (Arbejdsmd., Lendemark).
12. Birthe Jensen, f. 6. 6. 1942 (Stadsingeniør).
13. Svend Aage Jeppesen, f. 29. 5. 1942 (Smedem., Sdr. Sejerslev).
14. Christian Juhl, f. 29. 5. 1942 (Hotelejer, Højer).
15. Birthe Kjær, f. 17. 12. 1941 (Husmand, Bredebro).
16. Werner Knudsen, f. 22. 6. 1943 (Autoforhandler).
17. Leif Leick, f. 17. 5. 1942 (Lærer, Lydersholm).
18. Margrethe Lorenzen, f. 31. 7. 1942 (Entreprenør, St. Emmerske).
19. Tove Møller, f. 22. 11. 1941 (Gartner, Møgeltonder).
20. Anna Nielsen, f. 16. 11. 1941 (Murer, Borg).
21. Mogens Bech Nielsen, f. 25. 9. 1942 (Kontorchef).
22. Kirsten Orbesen, f. 29. 5. 1942 (Manufakturhandler).
23. Christa Petersen, f. 18. 6. 1942 (Lokomotivfører).
24. Niels Jørgen Petersen, f. 26. 7. 1942 (Skatteinspektør).
25. Hanne Reggelsen, f. 10. 3. 1942 (Gårdejer, Bønderby).
26. Jørn Rosenkjær, f. 9. 8. 1942 (Læge).

27. Inger Marie Sønnichsen, f. 4. 1. 1942 (Kornhdll., Møgeltønder).
28. Kurt Thomsen, f. 9. 5. 1942 (Bygmester, Lydersholm).
29. Hans Tage Truelsen, f. 14. 2. 1942 (Lærer, Borg).
30. Dorthea Wind, f. 30. 9. 1942 (Vognmand, Højer).
31. Kirsten Winter, f. 19. 3. 1942 (Manufakturhdll., Bredebro).
32. Thorkild Winter, f. 25. 9. 1940 (Broder til nr. 31).

Skolens lærere og fagfordeling

- Rektor Feilberg Jørgensen: Dansk Im, Oldtidskundskab III m II m, Historie Rb Is 1a 1b.
- Lektor Sieverts: Dansk 2b, Geografi 4a, Historie 2b, Religion 3a 2a 1a, Skrivning 3a dr. 2a p. 1a p. 1b p.
- dr. Arndt: Tysk IIIs II s IIm Im 4a 3b 2b.
  - fru Ege: Naturfag III m II s IIm, Naturhistorie Ra 4a 3b 2b, Geografi 4b 3a Ra, Håndgerning 2a.
  - Johan Larsen: Dansk 1b, Engelsk Rb 4a 2b, Gymnastik 1ab, Skrivning 1a dr. 2a dr. 4b.
  - Bennetsen: Matematik Im 4a 3a 2b, Fysik IIm, Regning for piger Rab.
  - Høyer: Historie II Im Ra 2a, Geografi 3b 1b, Gymnastik III og II I og R 4ab 2ab, Skrivning 4a 1b dr. 2b dr.
- Adjunkt frk Henrichsen: Historie III m 4a, Håndgerning R 3a, Gymnastik III og II I og R 4ab 3ab 2ab 1ab.
- Mogens Jensen: Matematik IIm Ra 3b 1b, Bogføring Ra, Fysik III m Ra 4a 2 b, Skrivning 2b p.
  - Ejrnæs: Matematik III m Rb 4b 2a 1a, Bogføring Rb, Fysik Im.
  - Finn Christensen: Naturfag III s Im Is, Naturhistorie 4b 3a 1a 1b, Geografi Rb 2a 2b 1a, Fysik 4b 3a 2b 1a, Tegning 4ab dr. 1ab p.
  - Wohlfahrt Andersen: Dansk 4b, Tysk Is Ra 3a, Engelsk IIm 4b 3b, Gymnastik 3, Tegning 2a dr. 2b dr.
  - Erling Nielsen: Dansk Rb 1a, Fransk Is, Engelsk III s II s Ra, Gymnastik III og II.
  - Fanø: Dansk 4a 3a 2a, Historie III s 4b 3a 3b, Latin Is, Oldtidskundskab III s Is Im, Gymnastik I og R, Skrivning 2a p.

- frk. Simonsen: Fransk IIIs II, Engelsk Im 3a 1a, Latin IIs, Håndgerning 3b 1a 1b, Skrivning 3b p.
  - fru Sørensen: Dansk IIIs II 3b, Tysk Rb 4b 2a, Håndgerning 4ab 2b, Religion 1b.
  - Kastberg Nielsen: Dansk IIIIm Is Ra 4b, Religion i hele gymnasiet samt 4a 4b 3b 2b, Latin IIIs 4ab.
- Mellemskolelærer Povl Nielsen: Sang i hele skolen, Naturhistorie Rb 2a, Fysik Rb 2a 1b.
- Cand. mag. Quistorff: Engelsk Is 2a 1b, Fransk IIIIm Ra Rb Im, Skrivning 3b dr.
-

Inspektrice for pigerne: Adjunkt frk. Simonsen.
Inspektion på legepl.: Lektor Sieverts og adjunkt Fanø.
Inspektion på gangene: Adjunkt Mogens Jensen.
Inspektion iøvrigt: Lektor Høyer.
Regnskabsfører: Adjunkt Ejrnæs.
Bibliotekar: Adjunkterne Wohlfarht Andersen og Fanø.

Ved kgl. resolution af 9. juli 1954 udnævntes lektor ved Frederiksborg statsskole A. Feilberg Jørgensen til rektor for Tønder statsskole fra den 1. august at regne.

Ved kgl. resolution af 27. oktober 1954 udnævntes adjunkt ved Tønder statsskole Otto Høyer til lektor ved samme skole fra den 1. aug. 1954 at regne.

Cand. mag Henry Andersen aftjente fortsat sin værnepligt indtil juni 1955, og hans timer ved skolen besørgedes af cand. mag. Ove Quistorff som vikar. Cand. mag. Quistorff har i det forløbne år gjort et dygtigt arbejde, og hans forhold til elever og kolleger har været det bedste. Skolen takker ham for hans virksomhed og for godt samarbejde i næsten halvandet år.

Timefordelingen

Fag	III		II		I		R		4		3		2		1		Lærer-timer
	s.	m.	s.	m.	s.	m.	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	
Religion	1	1	1	(1)	1	1			1	1	2	2	2	2	2	2	19
Dansk	4	4	4	(4)	4	4	4	4	4-1*	4-1*	4	4	4	4	5	5	64
Engelsk	5		6	2	5	2	5	5	3	3	3	3	3	3	6	6	60
Tysk	4		4	2	5	2	4	4	4	4	4	4	5	5			51
Fransk	4	4	5	(5)	5	5	5	5									33
Latin	3		4		4				4	(4)							15
Oldtidsk.	1	1	1	(1)	1	1											5
Historie	4	4	3	(3)	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	37
Geografi			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	28
Naturhistorie	4	4					2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	28
Naturlære		6		6		6	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	38
Mat. og regn.		6		6		6	5	5	6-1*	6-1*	6	6	5	5	4	4	75
Skrivning									1	1	D.1 P.1	1 1	D.1 P.1	1 1	D.2 P.1	2 1	16
Tegning									D.1	(1)	D.2 P.1	2 (1)	D.1 P.1	1 (1)	D.2 2	2 (2)	15
Håndgerning							2	(2)	2	(2)	2	2	2	2	2	2	16
Gymnastik	4	(4)	(4)	(4)	D.4 P.3	(4) (3)	(4) (3)	(4) (3)	D.5 P.3	(5) (3)	D.4 P.3	(4) (3)	D.4 P.3	(4) (3)	D.4 P.3	(4) (3)	56
Sang	1	(1)	1	(1)	P.1	1 (1)	(1)	(1)	P.1	(1)	1	1	D.1	1 (1)	2	2	15
Ugentlige klasses timer	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	571

Et med parentes forsynet tal betyder, at klassen undervises sammen med den foranstående.

* Ikke latinlæsende elever i 4. får en ekstra time i dansk, regning og matematik og for drengenes vedkommende tegning og gymnastik, for pigernes håndgerning.

Piger i R, der ikke har matematik har 3 timer regning og 2 timer håndg.

ÅRETS ARBEJDE

Dansk.

III s (fru Sørensen). I årets løb er læst litteraturhistorie fra Georg Brandes til nyeste tid. Desuden prøver af norsk litteratur. Teksterne er hentet fra Falkenstjerne II og III. Litteraturhistorie læst i tilknytning til teksterne efter Jensenius: Dansk litteraturhistorie. Desuden er repeteret dele af eksamenspensum og læst hovedværkerne: Jakob Knudsen: Den gamle Præst, Henrik Ibsen: Vildanden og Martin A. Hansen: Løgneren.

Til eksamen opgives: Litteraturhistorie efter fordringerne i Jensenius: Dansk litteraturhistorie har været benyttet som lærebog. Falkenstjerne I, 7. udg.: 6—9, 21—24, 42—45, 121—23, 128—30, 161—64, 176—80, 202—06, 224, 226—28, 244—47, 284—86, 326—28, 352—56, 373—75. Falkenstjerne II, 6. udg.: 2, 20—21, 22, 24—25, 66—70, 123, 140—42, 166, 202—11, 217—19, 242—47, 259—62. Falkenstjerne III, 6. udg.: 11—16, 18—21, 74—78, 114—15, 221—29, 255, 257—62, 290—91, 307—08, 323—24. Hovedværker: Jakob Knudsen: Den gamle Præst, Henrik Ibsen: Vildanden, Martin A. Hansen: Løgneren.

III m. (Kastberg Nielsen). Litteraturhistorie efter Falkenstjerne: Georg Brandes — ud. Tilsvarende litteraturhistorie efter Jensenius. Hovedværker: Paludan: En Vinter lang, Martin A. Hansen: Løgneren, Ibsen: En Folkefjende. Delvis repetition af eksamenspensum.

Til eksamen opgives: Det krævede pensum af litteraturhistorien. Falkenstjerne I: 6—9, 21—24, 94—98, 102—04, 112—15, 121—23, 224, 244—47, 284—86, 386—87. II: 24—25, 34—35, 61—66, 150—53, 202—11, 227—34, 242—47, 276—79. III: 11—16, 25—33, 74—78, 114—15, 207—10, 221—29. Hovedværker: En Landsbydegns Dagbog, En Vinter lang, Løgneren.

II s og m. (Fru Sørensen). Danske litteraturprøver fra Falkenstjerne I og II fra Holberg til Georg Brandes. Hovedværker: Holberg: Erasmus Montanus, Oehlenschläger: Sct. Hansaftenspil, Blicher: En Landsbydegns Dagbog samt Paludan Müller: Adam Homo. Desuden litteraturhistorie efter Jensenius: Dansk litteraturhistorie.

I s. (Kastberg Nielsen). Falkenstjernes litteraturudvalg. Jensenius: Dansk litteraturhistorie. Fra oldtiden til Ewald. Hovedværker: Gunløg Ormetunges saga, Leonora Christina: Jammersmindet, Knud Sønderby: En kvinde er overflødig.

I m. (Rektor). Litteraturprøver efter Falkenstjerne I til o. 1800 med tilhørende litteraturhistorie. Sproglige iagttagelser i ældre dansk indtil Holberg. Svenske tekster (ca. 30 sider) efter Grünbaum og Thyregod. Hovedværker: Gunløgs saga, Erasmus Montanus, Fugle omkring fyret.

R a. (Kastberg Nielsen). Jakob Knudsen: Den gamle Præst, Kjeld Abell: Anna Sophie Hedvig, Jørgensen og Maltesen: Realklassens læse-

bog s. 20—24, 65—68, 95—97, 133—40, 148—54, 163—70, 176—88, 238—47, 260—74, 278—91. Grammatik efter Skovmand og Hasselmann: Extemporallæsning.

R b. (Erling Nielsen). Johs. V. Jensen: Jørgine, Kjeld Abell: Anna Sophie Hedvig, Jørgensen og Maltesen: Realklassens læsebog s. 7—11, 22—24, 65—68, 98—108, 113—22, 163—73, 176—88, 238—47, 255, 257—60, 268—74, 285—99.

4 a. (Fanø). Skjoldborg: En Stridsmand, Melleskolens Læsebog III ved Johs. Jørgensen og Asbjørn Maltesen, 8—20, 35—59, 62—70, 89—103, 105—47, 168—73, 276—87, 298—304, 319—24, 327—30, 345—54, 401—07. Falbe Hansen og Keller: Svenske Læsestykker (9. opl.) s. 7—11, 14—25, 37—40, 56—59, 77—80.

4 b. (Kastberg Nielsen). Skjoldborg: En Stridsmand. Melleskolens Læsebog III ved Johs. Jørgensen og Asbjørn Maltesen: s. 41—60, 70—87, 89—103, 122—47, 151—59, 229—45, 272—76, 298—304, 413—17, 422—24. Falbe Hansen og Keller: Svenske Læsestykker (9. opl.) s. 26—37, 47—56, 60—69.

3 a. (Fanø). Læst efter Johs. Jørgensen og Asbjørn Maltesen: s. 20—27, 147—80, 183—216, 229—49, 255—68, 298—304, 339—45; statarisk og nogen kursorisk læsning, øvelser i grammatik og analyse. Skriftlige arbejder, vekselvis genfortælling og fristil pr. uge. Svensk efter Falbe Hansen og Keller s. 7—14, 26—40, lejlighedsvis oplæsning for klassen.

3 b. (Fru Sørensen). Dansk litteratur efter Johs. Jørgensen og Asbjørn Maltesen: Melleskolens læsebog III. Svensk — ca. 20 sider — øvelser i analyse. Læreren har læst for klassen: Aladdin (Oehenschläger) samt N. Aron Goldschmidt: For 8 skilling hvedebrød.

2 a. (Fanø). Jørgensen og Maltesen: s. 11—167, 170—81, 213—14, 224—30. Øvelser i grammatik og analyse. Skriftligt arbejde vekslende mellem diktat, genfortælling og fristil. Lejlighedsvis oplæsning.

2 b. (Sieverts). En række stykker af læsebogens prosa og poesi, nogle vers udenad. Mundtlig grammatik. Dertil stil hver uge skiftevis diktat, genfortælling og fristil. Lejlighedsvis oplæsning.

1 a. (Erling Nielsen). Jørgensen og Maltesen I. Diktat og genfortælling. Grammatik efter Skovmand og Hasselmann's bog.

1 b (Larsen). Jørgensen og Maltesen I. Diktat, genfortælling og enkelte fristile. Grammatik efter Skovmand og Hasselmann's bog.

Engelsk.

III s. (Erling Nielsen). English Essays. Shakespeare: Caesar. Two Centuries of English Poetry. Henholdsvis stykker af Contemporary Reader. Beier: Engelske stiløvelser nr. 100—150.

Til eksamen opgives: Caesar I₂ og III₂. Spoon River Anthology 18—26, 53—62. Two Centuries of English Poetry 6—7, 56—58, 71—72, 124—28, 148—50. Galsworthy: Loyalties II₂ og III₂. Dickens: 74¹⁶—81⁰⁷, 88—103. English Essays II: 45—52, 61—65. Contemporary Reader: 57—60, 64—68, 128—34.

II s. (Erling Nielsen). Modern English Omnibus læst færdig. Two Centuries of English Poetry. Galsworthy: Loyalties. Beier: Eng. stiløvelse nr. 50—110.

I s. (Quistorff). Th. Mogensen og G. Rasmussen: A modern English Omnibus. R. C. Sherriff: Journey's End. Jørgen Brier: Engelske Stiløvelser for gymnasiet I.

II m. (Wohlfahrt Andersen). Ring Hansen og Mouridsen: On England and the English. Nevil Shute: Pastoral.

I m. (Frk. Simonsen). Ring Hansen og Mouridsen: On England and the English. Udvalgte stykker.

R a. (Erling Nielsen) og R b. (Larsen). Friis Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk for realklassen. Stiløvelser efter Kindt-Jensen.

Til eksamen opgives: R a: Stk. 3, 5, 11, 13, 15. R b: Stk. 2, 3, 5, 9, 11—12 og 14.

4 a. (Larsen). Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk for mellem-skolen IV med øvelseshefte.

Til eksamen opgives: Stk. 4, 6—8, 10, 13, 15, 17, 19, 21, 26—30.

4 b. (Wohlfahrt Andersen). Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk IV.

Til eksamen opgives: 1—14, 24, 26—30.

3 a. (Frk. Simonsen) og 3 b. (Wohlfahrt Andersen). O. Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk for Mellemkolen III.

2 a. (Quistorff) og 2 b. (Larsen). O. Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk for mellemkolen II.

1 a. (Frk. Simonsen) og 1 b. (Quistorff). O. Friis-Hansen og Chr. Nielsen: Engelsk for Mellemkolen I. C. B. Rutley: The Cave in the Cliff.

Tysk.

III s. (Arndt). Goethe: Faust I. Sigtryggsson: Deutsche Kultur- og Charakterbilder. Gad: 100 tyske digte. Arndt: Deutsche Literaturgeschichte: Goethe, Schiller, Heine. Zweig: Fouché.

Til eksamen opgives: Thomas Mann: Tonis erste Ehe. Fallada: Kleiner Mann, was nun? S. 42—52, 57—77, 114—41, 158—92, 212—36. Sigtryggsson: Deutsche Kultur og Charakterbilder. S. 1—8, 10—14, 14, 17, 19—24. Lessing: Nathan der Weise, I. 1, 2, 5, III. 5, 6, 7, IV. 2, 7. Schiller: Maria Stuart. Goethe: Faust I, Zueignung, 243—517, 1530—1775, 2605—3216, 3374—3834. Trüber Tag, 4399—4614. Gad: 100 tyske digte: Goethe: Willkommen und Abschied, Heideröslein. Prometheus. Grenzen der Menschheit. Das Göttliche. Schiller: Die Bürgschaft. Heine: Die Wallfahrt nach Keslar. Lenau: Die drei Zigeuner. Dehmel: Der Arbeitsmann.

II s. (Arndt). Lessing: Nathan der Weise. Sigtryggsson: Deutsche Kultur- og Charakterbilder. Gad: 100 tyske digte. Schiller: Maria Stuart. Werfel: Der veruntreute Himmel. Arndt: Deutsche Literaturgeschichte: Lessing, Goethe.

I s. (Wohlfahrt Andersen). Sigtryggsson: Deutsche Kultur- og Charakterbilder. Thomas Mann: Buddenbrooks (Udvalg: Tonis erste Ehe). Theodor Storm: Der Schimmelreiter. Kryger Kristensen og Herbig: Deutsche Poesie.

II m. (Arndt). Sigtryggsson: Tyske læsestykker f. d. matem. gymnasium. Max Eyth: Blut und Eisen.

I m. (Arndt). Sigtryggsson: Tyske læsestykker f. d. matematiske gymnasium.

Ra (Wohlfahrt Andersen). Nydahl: Tysk IV.

Til eksamen opgives: Stk. 2, 3, 4, 5, 6, 13, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 24, 25, 31, 37, 38, 40, 42, 43, 44.

Rb (fru Sørensen). Tyske tekster efter P. Nydahl: Tysk IV. Grammatik, stiløvelse og samtale.

Til eksamen opgives: Tysk IV (P. Nydahl): 4, 5, 9, 13, 14, 15, 17, 19, 20, 21, 24, 31, 35, 39, 43.

4 a (Arndt). Wiggers Smith, Hasselriis, Mogensen: Tysk III. Houken og Stenbjerre: Tyske stiløvelser 60—114. Kästner: Die verschwundene Miniatur. s. 1—45.

Til eksamen opgives: Wiggers Smith m. fl.: Tysk III: stk. 2, 6, 7, 14, 32, 33, 39, 41, 42. Kästner: Die verschwundene Miniatur, s. 3—22.

4 b (fru Sørensen). Læst i året løb: Tyske tekster efter Wiggers Smith III. Grammatik, stiløvelser samt samtaleøvelser.

Til eksamen opgives: Wiggers Smith o. s. v.: Tysk III: stk. 2. 6. 7. 8, 9, 11, 13, 14, 18, 19. 23. 32. 33. 35. 38. 39. 41, 42.

3 a (Wohlfahrt Andersen). Wiggers Smith, Hasselriis, Mogensen: Tysk II. Desuden forskellige selvstændigt læste tekster. Houken og Stenbjerre: Tyske stiløvelser, 1—45.

3 b (Arndt). Wiggers Smith, Hasselriis, Mogensen: Tysk II. Houken og Stenbjerre: Tyske stiløvelser, 1—56.

2 a (fru Sørensen). Wiggers Smith. Masselriis, Mogensen: Tysk I. Hele bogen læst, stiløvelser, samtaleøvelser.

2 b (Arndt). Wiggers Smith. Hasselriis, Mogensen: Tysk I.

Fransk.

III s. (frk. Simonsen). Udvalgte stykker af Henriques og Willemoës: Fransk Litteratur i Udvalg. N. Chr. Nielsen: Fransk skolegrammatik.

III m. (Quistorff). Afsluttet læsningen af E. Bruun og Th. Roskjær's: „La France Occupée et Délivrée". Desuden forskellige stykker i Gudrun Henriques og Emmy Willemoës: Fransk Litteratur i Udvalg. (N. Chr. Nielsen: Fransk skolegrammatik).

II s. + m. (frk. Simonsen). Udvalgte stykker af Henriques og Willemoës: Fransk Litteratur i Udvalg. N. Chr. Nielsen: Fransk skolegrammatik.

I s. (Erling Nielsen). I m. (Quistorff). Blinkenberg og Svanholt: Fransk Begynderbog.

R a og R b (Quistorff). N. Chr. Nielsen og Frantz Hoffmann: Fransk Begynderbog.

Til eksamen opgives: Side 55—58, 66—111.

Latin.

III s. (Kastberg Nielsen). Cicero afsluttet; Plinius. Catul. Horats. Ovid. Repetition.

Til eksamen opgives: Cæsar og andre forfattere v. L. Høeg: s. 113—14, 116—17, 121—31. Karl Nielsen og Per Krarup: Latinsk Læsebog, 2. udg.: s. 104—42, 151—53, 156—57, 164—65, 166—67.

II s. (frk. Simonsen). Cicero: pro Sexto Roscio oratio. Actionis in C. Verrem secundae IV. In Catalinam oratio I + III.

I s. (Fanø). 10 sider Mikkelsen: Latinsk Læsebog. Cæsar: I, III, IV.

4 ab (Kastberg Nielsen). Mikkelsen: Latinsk Læsebog til XXXIII.

Oldtidskundskab.

III s. (Fanø). Sokrates' forsvarstale. Faidon. Kunsthistorie med anvendelse af Bruhn og Hjortsø's billedhefte og Bundgaard: Den græske kunst.

Til eksamen opgives: Østergaards: Udvalg af Odysseen, 6., 9., 11. og 18. sang (v. 1—157). Græske historikere, s. 29—46, 68—80. Sokrates' forsvarstale. Antigone. Kunsthistorie efter Bundgaard. Bruhn og Hjortsø: nr. 22—26. 30—32, 34, 45, 47, 53, 55, 60, 69, 70, 96—97, 109—11, 125—26.

III m. (rektor). Odysseen ved Østergaard. Aischylos: Agamemnon. Sofokles: Antigone. Kragelund: Græske historikere, s. 33—38, 46—80. Sokrates' forsvarstale, Sokrates i fængsel, Sokrates' død (v. Gertz). Mytologi efter Secher. Kunsthistorie efter Bundgaard og Bruhn og Hjortsø's billedhefte.

Til eksamen opgives: Odysseen, 6., 9., 11. og 18. sang (v. 1—157). Sofokles: Antigone (ved Niels Møller). Kragelund: Græske historikere, s. 38—57, 68—80. Platon: Sokrates' forsvarstale. Flg. kunstværker (Bruhn og Hjortsø): 24, 32, 45, 49, 54, 55, 56a, 60, 63, 69, 96—97, 98, 109—11, 117, 138, 142.

II s. + m. (rektor). Sofokles: Antigone (v. Niels Møller). Euripides: Medeia. Herodottekster efter Kragelund: Græske historikere. Gennemgang af græske kunstværker efter Bruhn og Hjortsø: Klassisk kunst.

I s. + m. (Fanø). Gennemgået sider af den græske mytologi og græsk sagnhistorie efter Holten Bechtolsheim. Endvidere dele af den græske litteraturhistorie. Homers Odyssee i Østergaards udvalg. Eleverne har stiftet bekendskab med Gelsteds prosaoversættelse af Odysseen.

Historie.

III m. (frk. Henrichsen). Læst: Erik Lund: Verdenshist. fra 1815. Kierkegaard & Winding: Nordens hist. fra 1815. Kierkegaard m. fl.: Samfundslære. Billeder: Bundgaard II nr. 39: Den døde Marat. Danmarkshist. i billeder: nr. 36 Priamosbægeret, nr. 172 Kbh. 1611, nr. 284 Grundlovgiv. rigsforsamling.

Til eksamen opgives: Erik Lund: Verdenshist. p. 152—221, 344—392, 454—491. Kierkegaard & Winding: Nordens hist. ca. 1050—1523. Nordens hist. 1864—1939. Kierkegaard m. fl.: Samfundslære, p. 7—12, 71—127, 152—160. *Tekster*: Kilder til Dan.-hist. i 12. årh. v. Jan Steenberg, p. 1—15, 34—47. Frederik den store v. Th. A. Müller. *Billeder*: Bundgaard I: nr. 22 og 23 Galleret og hans hustru, nr. 27—32 Trajansøjlen, nr. 36—46 Bayeuxtapetet, Bundgaard II: nr. 26 Rigaud: Ludvig 14., nr. 36 Hogarth: Valg af parlamentsmedlem, nr. 39 David: Den døde Marat. Danmarkshist. i billeder: nr. 36 Priamosbægeret, nr.

90 Kapitelsalen i Løgumkloster, nr. 112 og 113 Grønlandske dragter, nr. 172 Kbh. 1611, nr. 284 Grundlovgiv. rigsforsamling.

III s. (Fanø). Erik Lund: Verdenshistorie fra 1815. Kierkegaard: Nordens historie fra reformationen. Samfundslære. Som speciale læst Løgumkloster historie med besøg på stedet. Ekskursion til Frederiksstad-Tønning, Rensborg, Slesvig og Flensborg.

Til eksamen opgives: Som III m. dog i stedet for tekster og billeder specialet: Løgumkloster kirke (grundbog M. Mackeprang: Løgumkloster kirke. Nationalmuseets blå bøger).

II s. + m. (Høyer). Lund: Verdenshistorie fra ca. 1500—1814. Kierkegaard og Winding: Nordens historie fra 1380—1814. Billeder fra Andrup m. fl. Danmarkshistorien i billeder. Stiesdal: Tønder kirke.

I s. (rektor). Verdenshistorie efter P. Munchs lærebog til o. 1500. Billeder fra lærebøgerne og fra Fossing m. fl.: Oldtidens historie i billeder. Fra Gyldendals Bibliotek: Rom I—II er kulturhistoriske tekster gennemgået i mundtlig form af eleverne.

I m. (Høyer): P. Munch: Verdenshistorie I og II til ca. 1500. Kierkegaard og Winding: Nordens historie til ca. 1380. Billeder fra lærebøgerne og oldtidens historie i billeder. Plinius' breve.

R a (Høyer) og R b (rektor). Strehle: 3 imperier: U.S.A. fra borgerkrigen, England fra 1860, Rusland fra Krimkrigen. Kierkegaard, Winding og Lomholdt Thomsen: Borger i Danmark (med overspringelser).

4 a (frk. Henrichsen). Ludvig Schmidt: Nordens historie fra ca. 1780. Verdenshistorie fra ca. 1815.

4 b (Fanø). Nordens historie fra ca. 1780 efter Ludvig Schmidt. Verdenshistorie fra ca. 1815 efter Ludvig Schmidt. Der har været afholdt en del elevforedrag.

3 a + b (Fanø). Nordens historie fra ca. 1520 til 1780. Verdenshistorie fra c. 1520 til 1815, begge efter Ludvig Schmidt.

2 a (Høyer). Ludvig Schmidt: Verdenshistorie I fra folkevandringen — bogen ud.

2 a (Sieverts). Nordens historie indtil reformationen. Verdenshistorie fra middelalderen til reformationen.

1 a + b (rektor). Verdenshistorie i oldtiden efter Ludvig Schmidt: Lærebog i verdenshistorie for mellemskolen I.

Naturhistorie.

III m. (fru Ege). Krogh: Fysiologi. Wesenberg Lund: Biologi. 2 af de 4 timer har ligget samlet og er en stor del af året anvendt til laboratorieøvelser.

III s. (Christensen). Samme bøger læst som III m.

Til eksamen opgives de 2 bøger med de tilladte overspringelser. Specialer for III m.: Osmose, hormoner, arvelighedslære.

R a (fru Ege) og R b (P. Nielsen). Mogens Lund: Biologibog for realklassen.

4 a (fru Ege) og 4 b (Christensen). Stockmarr og Bøving-Petersen: Zoologi for mellemskolen II fra snegle og bogen ud. Balslev og Simonsen: Botanik for mellemskolen IV.

3 a (Christensen) og 3 b (fru Ege). Stockmarr og Bøving-Petersen: Zoologi for mellemskolen II forfra til snegle. Balslev og Simonsen: Botanik for mellemskolen III.

2 a (Nielsen) og 2 b (fru Ege). Stockmarr og Bøving-Petersen I: Fugle, krybdyr, padder, fisk. Balslev og Simonsen: Botanik for mellemskolen II. Plantebestemmelse efter Rasmussen og Simonsen: Lille flora.

1 a + b (Christensen). Stockmarr og Bøving-Petersen I: Pattedyr. Balslev og Simonsen: Botanik for mellemskolen I. Plantebestemmelse efter Rasmussen og Simonsen: Lille flora.

I alle mellemskoleklasser er botanisk have benyttet i den udstrækning, vejret har tilladt.

Geografi.

II m. (fru Ege). Hellner og Humlum: Geografi for det mat. gymnasium. Verdenshandelsvarer: Hvede, majs, ris, sukkerplanter, kaffe, te, olieplanter, tekstilplanter, husdyr, træ, kautsjuk, kul, mineralolier, jern, aluminium.

II s. (fru Ege). Hellner og Humlum: Geografi for det sprogl. gymnasium. Verdenshandelsvarer: Hvede, bomuld, kul, jern.

R a (fru Ege) og R b (Christensen). Hellner og Humlum: Erhvervsgeografi for realklassen.

4 a (Sieverts). Andersen og Vahl: Geografi for mellemskolen II Sydamerika, Norden. Der er tegnet en del kort i arbejdsbog. Film, lysbillede.

4 b (fru Ege). Samme pensum læst som 4 a.

3 a (fru Ege) og 3 b (Høyer). Andersen og Vahl: Geografi for mellemskolen II Asien, Australien og Nordamerika.

2 a + b (Christensen). Andersen og Vahl: Geografi for mellemskolen I fra Frankrig og ud. Samme bog II Afrika.

1 a (Christensen). Andersen og Vahl: Geografi for mellemskolen I forfra til Alperne.

1 b (Høyer). Samme bog, Sovjet, De britiske øer, Tyskland, Holland, Belgien.

Fysik.

III m. (Mogens Jensen). Sundorph: Varmelære (8. udg.), lyslære (7. udg.), mekanisk fysik (7. udg.), elektricitet og magnetisme (8. ændrede udg.). Barmwater: Astronomi (8. udg.).

Til eksamen opgives: Varmelære s. 14—28, 47—53, lyslære s. 32—48, 50—59, mekanik 6—18, 24—27, 35—51, 63—72, elektricitet 41—56, 62—83, 98—103, 132—143, 182—198. Astronomi 5—14, 49—62. Fysiske øvelser: 1. Varmefylde, 2. Smeltevarme, 3. Længdeudvidelseskoefficient, 4. Luftermometer, 5. Linser, 6. Wheatstones bro, 7. Ohms love, 8. Kompensation, 9. Temperaturkoefficient, 10. Ilts normalvægtfylde, 11. Spektrometer, 12. Fotometri, 13. Skråplanet, 14. Westphals vægt, 15. Stemmegaffels svingningstal.

Kemi: Ring: Kemi for Gymnasiet (7. udg.).

Til eksamen opgives: s. 8—23, 33—39, 54—60, 72—76, 80—87, 93—100, 106—10, 120—29, 167—77, 192—98.

II m. (Bennetsen). Ring: Kemi, § 24—52. Sundorph: Elektricitetslære, s. 34—103. Mekanisk fysik, s. 1—86. Barmwater: Grundtræk af astronomien, s. 30—55.

I m. (Ejrnæs). Sundorph: Varmelære, do. Lyslære, s. 1—48, do. Elektricitetslære, s. 1—37. Barmwater: Grundtræk af astronomien, s. 1—25. Ring: Kemi, s. 1—72.

R a (Mogens Jensen) og R b (Poul Nielsen). Sundorph: Fysik for realklassen II og III.

4 a (Mogens Jensen) og 4 b (Finn Christensen). Rasmussen og Simonsen: Uorganisk kemi, fra salte og ud. Rasmussen og Simonsen: Fysik II, fra elektrolyse og bogen ud.

3 a + b (Finn Christensen). Rasmussen og Simonsen: Fysik for mellemskolen II, forfra til elektrolyse.

2 a (Poul Nielsen) og 2 b (Mogens Jensen). Rasmussen og Simonsen: Uorganisk kemi for mellemskolen, til salte. Rasmussen og Simonsen: Fysik for mellemskolen I, fra magnetisme og ud.

1 a (Finn Christensen) og 1 b (Poul Nielsen). Rasmussen og Simon-
sen: Fysik for mellemskolen I, forfra til magnetisme.

Regning og matematik.

III m. (Ejrnæs). Andersen og Mogensen: Matematik III (fra hyper-
belen), IV og V.

Til eksamen opgives: I (4. udg.): s. 1—10, 71—80, 103—07, 108—
17, 141—58, 161—62, 164—68, 170—84, 186—200, 209. II (3. udg.):
s. 23—27, 44—102, 105—09, 115—20, 134—35, 138—40. III (3.
udg.): s. 7—18, 55—80 (hyperbel). IV (2. udg.): s. 1—19, 23—28,
53—69. V: s. 23—39, 47—57, 67—77.

II m. (Mogens Jensen). Andersen og Mogensen: Matematik II og III.

I m. (Bennetsen). Andersen og Mogensen: Matematik I.

R a (Mogens Jensen) og R b (Ejrnæs). C. C. Andersen og Damgaard
Sørensen: Regning og Aritmetik for realklassen.

R a + b piger (Bennetsen). C. C. Andersen og Damgaard Sørensen:
Praktisk regning for piger.

4 a (Bennetsen). Juul og Rønnau: Geometri for mellemskolen, §
120—59. Nygaard og Petersen: Aritmetik for mellemskolen, § 61—92.
Pedersen og Røtting: Mellemskolens regnebog IV.

4 b (Ejrnæs). Pedersen og Røtting: Regnebog for mellemskolen IV.
Juul og Rønnau: Geometri for mellemskolen, §§ 120—49, 152—59.
Nygaard og Vester-Petersen: Aritmetik for mellemskolen, § 61—92.

3 a (Bennetsen) og 3 b (Mogens Jensen). Juul og Rønnau: Geometri
for mellemskolen, § 60—119. Nygaard og Petersen: Aritmetik for mel-
lemskolen, § 1—59. Pedersen og Røtting: Regnebog for mellemsko-
len III.

2 a (Ejrnæs). Juul og Rønnau: Geometri for mellemskolen, § 1—59.
Pedersen og Røtting: Regnebog for mellemskolen II samt indledning
til aritmetik.

2 b (Bennetsen). Som 2 a med undtagelse af indledning til aritmetik.

1 a (Ejrnæs) og 1 b (Mogens Jensen). Pedersen og Røtting: Regne-
bog for mellemskolen I.

Religion.

III s. + m. (Kastberg Nielsen). Søren Kierkegaard og hans stadier.
Moderne livsanskuelse.

II s. + m. (Kastberg Nielsen). Primitiv religion. Ægyptisk religion.
Buddhismen. Jesusopfattelser I.

- 1 s. + m. (Kastberg Nielsen). Morallære.
- 4 a + b (Kastberg Nielsen). Apostlenes gerninger.
- 3 a (Sieverts). Læst dele af Mathæus evangelium, læst fra lignelser til pinse. En del salmer lært udenad.
- 3 b (Kastberg Nielsen). Israels historie repeteret. Jesu liv og lære I.
- 2 a (Sieverts). Israels historie fra rigets deling til bjergprædiken. En del salmer lært udenad.
- 2 b (Kastberg Nielsen). Israels historie repeteret og afsluttet. Jesu liv og lære I.
- 1 a (Sieverts). Israels historie til rigets deling. Grundtvigs bibelhistoriske sange, nogle lært og sunget.
- 1 b (fru Sørensen). Hertz: Bibelhistorie: Den gamle Pagt. — Og nogle salmer.

Håndarbejde

- R a + b (frk. Henrichsen). Kjole.
- 4 a + b (fru Sørensen). En pyjamas samt mellemarbejde.
- 3 a (frk. Henrichsen) og 3 b (frk. Simonsen). Bluse.
- 2 a (fru Ege) og 2 b (fru Sørensen). Shorts og busteholder samt mellemarbejde.
- 1 a + b (frk. Simonsen). Bøjlepose, sokker.

Sang.

- Mellemskolen (Poul Nielsen). Tonedannelse, hørelære, en- og flerstemmige sange og salmer, kanons.
- Realkl. og gymnasiet (Poul Nielsen). Enstemmige sange og salmer, gennemgang af musikkens former med grammofondemonstrationer, musikhistorie.
- Frivillig korsang for alle klasser en gang ugentlig efter skoletid.

Skrivning.

- 1—4 m. Der er undervist efter Herman Larsens system.

Tegning.

- 1—4 m. (P. Nielsen, Wohlfahrt, Christensen). Modeltegninger, blandt andet af blomster og frugter, hukommelsestegninger og fantasitegninger

(mønsterdekoration af tegnede genstande) er udført, blandt andet med henblik på billedinddeling og farveharmonier. Enkelte farveøvelser. Drengene har udført tegninger af huse, gadebilleder og landskaber i det fri. Farvekridt og vandfarver er anvendt.

Gymnastik.

Drengene (Høyer, Wohlfahrt). Der er undervist i gymnastik, fodbold, fri idræt, håndbold og svømning.

Pigerne (frk. Henrichsen). I vinterhalvåret gymnastik, i sommerhalvåret boldspil og svømning.

Lægeundersøgelse af eleverne på Tønder statskole for året 1954—55.

Antal elever 316 (167 drenge, 149 piger). Henvist til læge 25, ikke differivaccineret 2, tuberkulinpositive spontant 52, efter calmettevaccination 265, tuberkulinnegative 3, fodsvamp 5, taleforstyrrelser 5, nedsat syn 49, farveblinde i 1. m. 3, stærkt carierede tænder 29 (Tønder og Møgeltønder har skoletandpleje, derfor er elever med dårlige tænder så godt som alle fra andre sogne), „nervøse lidelser“ (hovedpine, neglebiden o. l.) 20. — Alle elever bliver een gang årlig gennemlyst på tuberkulosestationen.

E. Dabl, skolelæge.

Fritidssport for drenge.

(Høyer, Wohlfahrt Andersen, Mogens Jensen, Bennetsen).

I vinterhalvåret har der været frivillig gymnastik een gang ugentlig for to hold.

I samme periode har der været håndboldtræning een gang ugentlig.

I sommerhalvåret har to hold spillet fodbold og håndbold een gang ugentlig.

I efteråret har der været trænet 2 à 3 eftermiddage om ugen i atletik.

Fritidssport for piger.

(Henrichsen). I august og september har der været langboldtræning en gang ugentlig.

Frivillig svømmeundervisning.

(Wohlfahrt Andersen, Henrichsen, Høyer).

Næsten hver eftermiddag har drengene deltaget i den frivillige svømmeundervisning på byens svømmestadion, og pigerne har deltaget fra 1. juni til ca. 10. juli og fra 10. august og sommeren ud. I sommerferien fra 27. juni til 1. aug. vil der blive frivillig svømning fra kl. 9—12 med lektor Høyer.

Følgende bestod prøverne:

Svømmeprøve II: Jens Chr. Christiansen, 1 a, Preben Jørgensen, 1 a, Niels Bennetsen, 1 b, Rudolf Hansen, 3 a, Torben Nielsen, 3 a.

Frisvømmerprøve: Jens Chr. Christiansen, 1 a, Niels Bennetsen, 1 b, Iver Nielsen, 2 a, Bent Petersen, 3 a, Thomas Thygesen, 3 a.

Piger:

Livredderprøven: Bente Lindholm, III m., Ingeborg Ohlsen, II m.

Frisvømmerprøve: Bente Lindholm, III m., Kirsten Petersen, III s., Gudrun Christensen, 3 b.

Svømmeprøve: Anne Marie Holst, 2 a.

Frivillig sang og musik.

(Povl Nielsen).

Der har været afholdt 2 ugentlige korsangstimer uden for skoletiden.

Gymnasieforeningen „Faklen“.

Faklen har i den forløbne sæson afholdt 10 sammenkomster, begyndende med generalforsamling. To aftener har elever haft ordet for læn- gere bemærkninger, Enemark og Kjems om Norden, Heick om en lejr i USA. To aftener erhvervsvejledning, en om luftvåbnet, en om universitetsstudier o. l., den sidste foretaget af fem studerende. Forstander Godfred Hansen holdt et glimrende foredrag om Willumsens kunst og om kunstforståelse. En aften med farvefilm om Mestersvig. Den traditionelle julefest og det do. pøsegilde gennemtonedes af det ny jazz-koleorkester. Faklen var vært for det sønderjydske karneval i år.

Tilslutningen har været god.

Tb. H., III m.

Elevbiblioteket.

Udlånet har for sidste skoleår (53—54) omfattet 4710 bind fordelt på 240 elever.

Konfirmationsforberedelsen.

Skolen anbefaler indtrængende, at eleverne går til præsten om *vin- teren* i 3. m., da enhver anden tid vil medføre alvorlige forstyrrelser i undervisningen.

Skoleforsikringen.

Ulykkesforsikringen i forsikringsselskabet Skjold omfatter i år 131 elever mod 136 i fjor. Præmien er 1 kr. pr. elev årlig. Skolen anbefaler stærkt forældrene at benytte sig af denne forsikring.

Bogordningen.

Lærebøger, atlas, leksika m. v. stilles til rådighed for eleverne som

lån. Stilebøger, kladdehefter, tegneblokke, glosehefter stilles til rådighed for eleverne efter skolens og faglærernes skøn.

1. Bøgerne forbliver skolens ejendom.
2. Eleven er økonomisk ansvarlig for de af ham/hende lånte bøger.
3. Enhver bog skal af eleven — på forreste blad — straks efter modtagelsen — forsynes med navn.
4. Bøgerne skal forsynes med omslag, mishandling vil medføre erstatningskrav.
5. Der må ikke i bøgerne anføres notater eller tilføjelser uden efter lærerens anvisning.
6. Afbrydes undervisningen i årets løb, må de udlånte bøger straks tilbageleveres til skolen.

Stipendier og flidspræmier.

For skoleåret 1954—55 fik skolen af undervisningsministeriet 1060 kr. til stipendier og flidspræmier. Af disse fik Hans Aage Eeg Petersen, III g 200 kr. at oplægge og 100 kr. som udbetaling, Carl Heinz Wendorff, III g 250 kr. at oplægge og 100 kr. som udbetaling, Inga Hedager Mortensen, III g 150 kr. at oplægge, Peter Hansen, II g 100 kr. som udbetaling og Hans Sørensen, I g 100 som udbetaling.

Af det Jenssen-Buch'ske mindelegat fik Peter Hansen, II g, 200 kr.

Som gave fra rektor Randrup modtog skolen 100 kr., der tildeltes Bente Lindholm, III g. Skolen takker rektor Randrup for den kærekomne gave.

Af den sønderjydske Fonds Tønder-studerlegat uddeltes ved sommeraflutningen 825 kr. Erik Callesen fik 200 kr., Bent Sterndorff 225 kr. og Christian Atzen 400 kr.

Også i år har skolen fået foræret en række værdifulde bøger, så vi som tidligere har kunnet give smukke boggaver til vore elever som flidspræmier, 16 ialt. Lærernes boggave blev i år givet til Kurt Bruhn, III g.

Da skolebøgerne fremtidig stilles gratis til elevernes rådighed også i statsskolerne, bortfalder Tønder byråds tilskud til indkøb af undervisningsmidler. I stedet for støtter byen det nyoprettede Tønder Statsskoles Hjælpefond med 5 kr. årlig pr. elev med bopæl i Tønder kommune, i år ialt 660 kr. Skolen udtaler en varm tak for denne bevilling.

På lektor Rosenkjærs dødsdag den 18. nov. blev renterne af Rosenkjærs mindelegat i år tildelt frk. Solvejg Refslund som en anerkendelse af det arbejde, hun gennem en årrække har udført blandt og for grænseegnens ungdom.

Af skolens dagbog 1954-55

Afslutningshøjtideligheden 1954 fik et særligt præg af, at den tillige betød afsked med rektor Randrup. Fru Maren Danielsen, Gerup, takkede på forældrekredsens vegne rektor for, hvad han havde betydet for børnene. På lærerkollegiets vegne bragte lektor Larsen en tak til rektor og frue, og civilingeniør Westh udbragte et leve for rektorparret.

Seks af årets studenterjubilarer var til stede ved afslutningshøjtideligheden. Lektor dr. Arndt talte for dem, og på jubilarenes vegne talte Åge Jegind for skolen.

Om aftenen holdt skolen og elevforeningen i fællesskab fest på „Vesterkroen“ i Møgeltønder for dimittenderne. Også jubilarerne deltog i festen, hvor der af klasselærerne blev talt for dimittenderne. Rektor Randrup blev fra flere sider takket for den interesse, han altid har vist Tønder statsskoles elevforening.

Ved rektor Randrups afsked fra skolen forærede elevforeningen skolen et portræt af rektor. Det blev kort før afslutningshøjtideligheden i lærerkollegiets nærværelse ophængt på lærerværelset ved siden af billederne af undervisningsinspektør Henrik Bertelsen og rektor West.

Sommerlejren i Tønderkahytten afholdtes i dagene fra den 25. juni til den 8. juli. Den lededes af adjunkterne Mogens Jensen, Kjeld Ejrnæs og Knud Fanø, medens fruene Kirsten Jensen og Käthe Toft var ledere af køkkenet. Der deltog 65 elever plus et meget stort antal gamle, som i år fandt til Tønderkahytten for kortere eller længere tid. Enkelte nætter var „Byssen“ fyldt til bristepunktet, selv det yderst sparsomme gulv måtte tages i brug, og i en del køjer lå der 3 mand. Også pigernes soverum blev en enkelt nat så overbelastet, at sygerummet måtte tages i brug. Vejret var som det meste af sommeren, dog ikke så regnfuldt, som det senere blev. Men koldt var det, og badelivet, som ellers er et centralt punkt i tilværelsen deroppe, førte en hensygnende tilværelse, idet vandet kun var ca. 12 grader varmt. Tønderkahytten og „Byssen“ blev malet og forskellige andre reparationer udført, foruden at man gennemførte det sædvanlige lejrprogram.

En hel del forældre kom på besøg, og særlig glæde vakte det i lejren, da Tønderkahyttens æresborger, rektor Randrup og frue kom på besøg. Fru Randrup fejrede endda sin 60 års fødselsdag blandt lejrens beboere.

Fra vore naboer, familierne Schachner og Henriksen, modtog vi som sædvanlig uvurderlig hjælp og støtte.

Ved morgensangen på den første skoledag efter sommerferien blev skolens nye rektor budt velkommen af lektor dr. Arndt på lærerkollegiets vegne.

Skolens fødselsdag den 25. august fejredes i strålende vejr fra morgenstunden. Efter legene serveredes forfriskninger for 1.—3. mellem, og vinderne i legene modtog smukke præmier fra boghandler Jepsen. I eftermiddagens sportskampe sejrede skolen i langbold over de gamle elever (25—18), mens de gamle elever besejrede skolen i håndbold for piger (4—2), i håndbold for drenge vandt skolen (9—8) og i fodbold sejrede de gamle elevers hold (3—1) over skolens.

Ved aftenfesten, hvor mange gamle elever deltog, blev der bl. a. talt af elevforeningens formand, apoteker Toft, der ønskede den nye rektor gode år ved Tønder statsskole. Som præmie for god optræden på sportspladsen fik Hans Jessen, III m., overrakt et gavekort fra boghandler Jepsen.

Elevforeningen sendte en smuk blomsterbuket; der var lykønskningstelegram fra rektor Randrup og frue, og bagermester Thorvald Petersen havde sendt en fødselsdagskringle. Historikeren C. F. Allens gamle dannebrogflag, der blev skænket skolen af fhv. amtsskolekonsulent Nikolaj Svendsen, vajede i dagens anledning over rektorboligen.

Den 29. august 1943 mindedes ved morgensangen.

Den 7. september deltog skolen i byens skoleidrætsstævne på Tønder stadion. Stævneledelsen var lærerinde frk. Steffensen, adjunkt Wohlfahrt Andersen og lærer Kiilerich Hansen. Seminariet sejrede i samtlige holdkampe.

Den 18. september fandt de sønderjydske gymnasieskolars årlige idrætsstævne sted i Tønder. I fodbold vandt Ribe over Haderslev efter straffesparkskonkurrence, i langbold blev Åbenrå nr. 1 med 30 points og Haderslev nr. 2 med

7 points. I håndbold for piger vandt Haderslev over Tønder (3—2) og i håndbold for drenge vandt Tønder over Haderslev (16—15). I atletik blev Tønder nr. 1 med 33 points, Åbenrå nr. 2 med 32 points, Haderslev fik 19½, Duborgskolen 16, Sønderborg 13½ og Ribe 12 points.

Ved aftenfesten i statsskolens sal overrakte rektor fodboldpokalen til Ribe, mens Åbenrå fik pokalen i langbold og Tønder beholdt pokalen i håndbold for drenge.

I tiden fra 12. til 25. september var adjunkt Kastberg Nielsen og 15 elever fra 3. mellem i Västervik. Først og fremmest deltog de i den ordinære undervisning, men yderligere arrangeredes der fester og udflugter for dem. Overhovedet har de fra alle sider, især fra rektor Grevanders og kvarterværternes, mødt så megen elskværdighed, at de taknemmeligt vil erindre disse fjorten indholdsrige dage. Samtidig havde vi besøg af 15 elever fra Västervik med lektor Mattison som leder. De svenske elever faldt godt til i klasserne, og vi takker lektor Mattison for udmærket samarbejde.

Den 23. september havde skolen besøg af kontorchef Munthe af Morgenstjerne fra Dansk Skibsadoption.

I gymnasieskolernes landsatletikstævnes finale den 24.—26. september i Svendborg deltog Tønder statsskoles atletikhold under lektor Bennetsens og adjunkt Wohlfahrt Andersens ledelse.

Den 4. oktober havde skolen indbudt Ribe katedralskole til boldkampe. Trods ugunstigt vejr lykkedes det at gennemføre kampene. I fodbold spillede uafgjort (3-3), i langbold vandt Tønder (40-38), i håndbold for piger tabte vi (2-5) og i håndbold for drenge vandt vi (9-7).

Fra 8. til 10. oktober var elever fra Tønder statsskole gæster på Sorø akademi. Sorø vandt fodboldkampen (4-0), men tabte i håndbold (9-12). Lørdag formiddag var vore elever fordelt rundt i klasserne og oplevede således en kostskoles hverdag. Søndag formiddag blev de vist rundt i den minderige by og den skønne egn. Turen lededes af lektor Larsen og adjunkt Wohlfahrt Andersen.

Den 14.—15. oktober aflagde Iig mn og ns i to dobbelt-timer et studiebesøg på Tønder bibliotek for at lære biblioteksbenyttelse. Skolen takker bibliotekets personale for god instruktion.

Den 25. oktober fejredes F.N. dagen med foredrag af Mellemfølkeligt Samvirkes rejsesekretær Ib Juul og fremvisning af filmen „Grænseløse verden“. Eleverne fik forelagt „kupon-planen“ og tog i den følgende tid så ivrigt del i mærkesalget, at der blev nok til 7 unum a 35 kr. Efter elevernes ønske sendtes de 5 unum til Guldkysten og de to til Libanons flygtningelejre for børn. Med hver unum fulgte et af eleverne selv udformet brev.

Den 18. november blev lektor Rosenkjær mindet ved morgensangen på 10-årsdagen for hans død. Der var mange smukke blomster ved mindetavlen, bl. a. fra rektor Randrup og fra Ungdomsskolen i Højer.

Som led i forarbejderne til skolekomedien var Iig under ledsagelse af lektor Bennetsen på teatertur i København den 20.—22. november og overværede opførelsen af „Du kan ikke ta' det med dig“ på A.B.C. teatret.

Den 7. december vistest i festsalen Preben Franks oldtidsfilm for hele skolen.

Mange af skolens elever overværede Dansk Skolescenes to forestillinger i Tønder. Den 15. oktober opførtes „High Tor“ og den 24. februar „Mascarade“.

Den 21. december fejredes julefesten med skolekomedie og bal. Iig opførte under lektor Bennetsens og cand. mag. Quistorffs instruktion det moderne lystspil „Du kan ikke ta' det med dig“. Forestillingen gjorde stor lykke, ikke mindst takket være de mange tekniske virkemidler.

Ved juleafslutningen den 22. dec. uddeltes stipendier og flidspremier. Skolens kor sang under ledelse af lærer Povl Nielsen, og adjunkt Kastberg Nielsen holdt juletalet.

Ved den nye kommuneskoles indvielse den 6. jan. overrakte rektor et guldhornsfad som gave fra statsskolen.

Den 8. januar opførte Iig efter indbydelse skolekomedien i Aventoft danske skole.

Den 12. januar fik skolen besøg af pianistinden Margot

Pinter, der en lille times tid glædede hele skolen med sit dejlige spil.

17.—25. januar foretog skolelægen det årlige eftersyn af alle skolens elever.

Den 24. januar besøgte den norske lektor Michelet skolen som Foreningen Nordens rejsselektor. For mellemskolen fortalte han om norsk humor, og for gymnasiet gav lektor Michelet en analyse af Vesås: „Bleikeplassen“.

Den 31. januar omtaltes statsminister Hedtofts betydning i anledning af hans pludselige død.

Den 10. februar, 35-årsdagen for afstemningen i 1. zone, omtaltes ved morgensangen.

Den 18. februar overværede IIIg byrådets møde.

Fra den 19. til den 23. februar var realklasserne og Ig på udflugt til København under ledelse af lektorerne fru Ege og Johan Larsen, adjunkterne Erling Nielsen og Kastberg Nielsen. Eleverne besøgte bl. a. museer og industrielle virksomheder. For hjælp ved arrangementet er skolen som sædvanlig studenterforeningen „Heimdal“ tak skyldig.

Den 24. februar havde skolen besøg af m. Schydrowsky fra l'Institut Français i København.

Den 1. marts lejede skolen Tønder Kino til forevisning af filmen „Den levende ørken“.

Den 9. marts hjemsendtes mellemskolen og realklasserne i 3 dage på grund af de mange influenzatilfælde.

Den 16. marts et interessant foredrag med demonstration for IIIg af forlagskonsulent True-Møller om kunst.

Den 17. marts den årlige fest for 1. og 2. mellem. I stedet for eventyrkomedien prøvede vi i år med en kriminalkomedie af Astrid Lindgreen: „Mesterdetektiven Blomquist“. Instruktion af adjunkt Finn Christensen. De optrædende spillede med den største naturlighed til glæde for store og små tilskuere og for sig selv.

Den 2. april: H. C. Andersens 150 års fødselsdag omtaltes ved morgensangen.

Den 16. april lykønskede og hylkede skolen lektor Sieverts i anledning af hans 60 års fødselsdag.

Den 20. april Ig på geologisk ekskursion til Aabenraa

egnen og Broager land under ledelse af adjunkt Finn Christensen.

Den 29. april generalprøve på forårskoncerten i Nibø danske skole.

Den 30. april forårskoncerten under lærer Povl Niensens ledelse. Koret var forstærket med en del stemmer fra seminariet, og skolen retter en særlig tak til dem.

Atter i år glædede Alfred Bertelsen os med sin sang, og pianistinden frøken Vibeke Warlev spillede for os. Begge vandt stort og fortjent bifald, og skolen takker dem hjerteligt. Ligeledes takker skolen lektor Kiørboe, som også i år beredvilligt sagde ja til at akkompagnere. Overskuddet, ca. 200 kr., gik til elevforeningens legatfond.

Den årlige gymnastikopvisning fandt sted den 3. maj. Adjunkt frk. Henrichsen ledede et hold af 3. mellems piger, adjunkt Wohlfahrt Andersen ledede mellemskolens drengehold og lektor Høyer realklassernes og gymnasiets drengehold. Som den dygtigste gymnast fik Kurt Bruhn III'm for anden gang sit navn på bægeret. Entreindtægten 127,32 kr. gik til elevforeningens legatfond.

Ved morgensangen den 4. maj mindedes 15-året for Danmarks besættelse og 10-års dagen for Tysklands kapitulation og dermed for Danmarks frihed, og disse begivenheders betydning for os i dag omtaltes. Der blev lagt blomster ved mindetavlen af Frihedsfonden, Modstandsbevægelsens lokalkomite, Elevforeningen, gymnasieforeningen „Faklen“ og skolen.

Fra torsdag den 19. til søndag den 22. maj deltager 3. mellem under ledelse af adjunkterne frk. Henrichsen og hr. Wohlfahrt Andersen i gymnasieskolernes 16. gymnastik- og idrætsstævne i Randers.

I skoleårets løb har følgende af undervisningsinspektionens faglige medhjælpere besøgt skolen: fru Buhelt i håndgerning, lektor Troensegaard i fransk, lektor O. Nielsen i engelsk, lektor R. Frederiksen i gymnastik og lektor dr. Fussing i historie.

Optagelsesprøven til 1. mellem finder sted 23., 24. og 25. maj.

De mundtlige prøver ved de afsluttende eksamener er offentlige. Til at overvære de mundtlige årsprøver samt afslutningshøjtideligheden, som afholdes torsdag den 23. juni kl. 10, indbydes alle, der har interesse for skolen.

Det nye skoleår begynder fredag den 12. august kl. 10,30. Skolesangbogen skal medbringes.

Tønder statsskole den 17. maj 1955.

A. Feilberg Jørgensen.

Af skolens ordensregler.

1. Eleverne skal møde rettidigt om morgenen. De, der uden egen skyld kommer for sent, må senest næste dag medbringe skriftlig forklaring fra hjemmet.

2. Enhver, der ønsker at cykle til skolen, må henvende sig til den inspektionshavende lærer om plads til cyklen. Kun elever med *længere* skolevej kan vente at få cykleplads. Skolen kan ikke påtage sig ansvaret for, at cykler forbyttes eller bortkommer på skolen.

3. I frikvartererne skal eleverne opholde sig på legepladsen. Kun elever, der har tilladelse dertil, må blive i klassen, og drejer det sig om længere tid f. eks. en uge eller derover, må hjemmet skriftligt anmode rektor derom. Ingen elev må forlade skolens grund i frikvarteret uden tilladelse af rektor eller legepladsinspektøren.

4. Alle skolesager skal være mærket med tydeligt navn. Nye bøger bør ikke mærkes, før de har været fremvist på skolen.

5. For glemte sager har skolen intet ansvar.

6. Uvedkommende ting må ikke medbringes; penge, ure og andre værdigenstande må ikke efterlades i overtøj eller pulte. Medbringer en elev penge hjemmefra for at besøge indkøb, bør de straks afleveres til en af de inspektionshavende lærere. Indsamlinger finder kun sted med rektors tilladelse.

7. Forsætlig eller tankeløs beskadigelse af skolens inventar vil blive forlangt erstattet, og enhver elev er ansvarlig for sin faste plads i klassen.

8. Skriftlig meddelelse fra hjemmet skal medbringes, når en elev af en eller anden grund ikke har kunnet udføre sit hjemmearbejde.

9. Bortset fra ferier og fridage har skolens elever *ubetinget mødepligt*. Lovlig forsømmelsesgrund er kun sygdom. En elev, der har været syg eller af anden grund *uforudset* har måttet forsømme skolen, skal, når han igen møder, medbringe *skriftlig* meddelelse fra hjemmet om udeblivelsens årsag og varighed. Til enhver forsømmelse, som ikke skyldes sygdom eller *anden* uforudset, tvingende årsag, må rektors tilladelse *forud* indhentes *skriftligt* senest dagen før, og der må foreligge vægtige grunde, for at den kan gives.

10. Reglerne for boglån se bogordningen s. 29.

Gymnastikdragten.

Skolens gymnastikdragt (drengenes) består af hvide bukser og hvide Ollerupsko. Desuden skal drengene i alle klasser have fodboldstøvler. Træningsdragt anbefales. Alt skal være forsynet med fulde navn og klasse.

Pigerne: Lyseblå kittel og gymnastiksandaler. Hvide tennissko til boldspil. Træningsdragt anbefales.

INDHOLD:

Rektor Randrups afsked	3
Skolenævn og forældremøde	6
Afgangseksaminer 1954	7
Skolens elever	8
Lærere og fagfordeling	14
Oversigt over årets arbejde	17
Skolelægens arbejde	28
Frivilligt arbejde	28
Gymnasieforeningen „Faklen“	29
Bogordningen	29
Stipendier og flidspræmier	30
Af skolens dagbog	31
Af skolens ordensregler	38